

תרומת דם

ע. כהן

הקצין בתגובה אמר, ש"הפצוע" ידע להעריך היטב את תרומת הדם שניתנה לו על-ידי קציני צבא וזה היה אחד ממניעיו לשיתוף פעולה. הרברים עשו את שלהם.

חומת השתיקה וההכחשה של הנחקר נשברה עד מהרה והוא סיפר כי בבווקרו של יום אמש, יצא עם שני שותפיו לעבודה בירושלים כשהם נושאים איתם מטען, אשר נועד להתפוצץ באוטובוס. המטען הוכן למעט כיוון מנגנון ההפעלה. לאחר שעבדו כשלוש שעות בסיוד הבית בדרך בית-לחם, לקח אחד מהשלושה את המטען כשהיה מכוון להתפוצץ כעבור שעה וירד לתחנת האוטובוס כדי להשאירו באוטובוס ולרדת ממנו כעבור מספר תחנות על-מנת שזה יתפוצץ בכל האוטובוס.

ברור לנו כי עקב תקלה המטען התפוצץ לפני הזמן. שני הנחקרים שמעו את הפיצוץ ולא הבינו מדוע שותפם לא חוזר אליהם. קל היה להם להאמין ואולי היתה זו משאלת ליבם, שהשותף, בן המשפחה רק נפצע ולא נהרג. ואולי קיוו בסתר ליבם כי הוא נהרג ולא ידבר עוד. לעולם לא נוכל לדעת מה חשבו השניים, אלא רק להעריך זאת. כנראה השניים האמינו כי מדובר בפצוע שחיינו ניצלו והוא חב את חייו לקצינים שתרמו לו דם. ההודעה במעורבותם בפיגוע זה הייתה רק ראשית החקירה ועל פריטים נוספים יסופר בהזדמנות אחרת.

סיפור זה התרחש לפני כשלושים שנה, במחצית השניה של שנות ה-70. זה סיפור פענוח פיגועים רבים שבוצעו בירושלים על-ידי חולייה של שלושה בני משפחה אחת מכפר סמוך לבית-לחם.

ראשיתו של הסיפור הוא בפיצוץ עז שנשמע ואשר התרחש ליד דלת אוטובוס בדרך בית-לחם בירושלים. הפיצוץ אירע בשעת צהרים, כאשר נוסע, אשר עמד לעלות לאוטובוס התפוצץ ונהרג. מספר נוסעים נפצעו בצורה כזאת או אחרת.

גופת ההרוג הועברה מיד לבית החולים, שם הצליח רכז האיזור לזהותו, בין על-פי מסמכים ובין על-פי נתונים שהיו בידו. הוברר כי היה מדובר בצבעי בשנות העשרים לחייו, תושב כפר חאדר, שלייד בית-לחם. כבר בשעות הצהריים המאוחרות רכז השטח החל לבצע תחקור סמויים בדבר שותפיו הפוטנציאליים של המפגע שנהרג.

התחקור הצביע על כך, שבבוקר יום האירוע יצא ההרוג ביחד עם שני שותפיו לעבודה לבצע עבודת סיוד בדירה באיזור הסמוך לדרך בית-לחם. שותפים אלה לעבודה, האחד כבן 19 והשני מבוגר ב-10 שנים יותר, עבדו כצבעים ושימשו צוות לעבודת סיוד וצביעה בדירות שונות בירושלים.

הנתונים הצביעו על כך, שהצעיר מבין החבורה יצא לירדן, שם שהה פרק-זמן וחזר ארצה. לא היו אינדיקציות לפעילות עוינת אך היו אינדיקציות לכך, שמדובר בחבורה סגורה ומגובשת.

הוחלט על מעצר שני השותפים הסיידים בשעות הלילה. אכן בסמוך לחצות נעצרו השניים והובלו לכלא חדרון, שם חיכינו לבואם.

ראשון הוכנס למשרד החקירות המבוגר מבין השניים. תחילה תחקר רנו אותו אודות מעשיו באותו יום. הוא סיפר כי בבוקר יצא עם שותפיו לעבודה כדי לבצע עבודת סיוד בירושלים, שם התפצלו. הוא ואחד השרתים עבדו בדירה אחת והשלישי הלך לדירה אחרת.

ניכר היה כי האיש סקרן מחד-גיסא ומפוזז מאידך-גיסא. בשלב זה הודעתי לו כי אנו זקוקים לתרומת דם שלו וכבר בשלב זה ראינו, שהוא נהיה לבן כסיד. "אני לא יכול לתרום דם", כך אמר. הסברנו לו כי תרומת הדם חשובה להצלת שותפו לעבודה שנפצע ונמנענו מלספר לו כי מדובר בשותף שנהרג. הוא שוב אמר, שאינו יכול לתרום דם. כעסתי עליו ואמרתי לו, "אינך מתבייש? הקצינים שלי תרמו דם והצילו את חייו של חברך ועכשיו זקוקים לעוד מנת דם ואתה מסרב". למרות זאת הוא התעקש, "אני לא תרום דם". כוונתי היתה להעביר לו את המסר, ששותפו עדיין בחיים ונראה היה כי הוא מאמין בכך. הוא שאל, אם אין קצין נוסף שיתרום לו דם? שלחתי אותו לתאו לחשוב על הענין והבאנו למשרד את שותפו הצעיר.

כבר בתחילת החקירה הודעתי לו ששותפו פצוע ושהוא נזקק למנות דם רבות, מנות אשר נתרמו על-ידי צוות הקצינים שחקר אותו.

החוקרים האחרים הנהנו בראשם וסיפרו כי אכן תרמו דם לאותו שותף, אשר בפועל נהרג. כמובן שתרומת הדם לא היתה ולא נבראה. לא ניתן היה לתרום דם לבר-מינן, אבל מטרתנו היתה להעביר מסר, שהשרתף פצוע ולא מת ומי שפצוע עשוי לדבר.

לאחר כשעה של חקירה ביימנו קבלת שיחת טלפון מקצין שנמצא, כביכול, בבית החולים וזה סיפר, שהפצוע התאושש ומסר על תוכנית הפיגוע ועל שותפו למעשה. הנחקר שמע על שיחה זו וניכר היה כי הדברים ששמע עושים את שלהם. ביקשתי מהקצין ב"בית החולים" לדאוג לקבלת שתי מנות דם מאנשי הצוות הנוספים אשר שהו ב"בית החולים" ולהגיע לאתר-מכן לחברון.

